

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра всесвітньої історії

«ПОГОДЖЕНО»
Проректор з наукової роботи
Н.М. Віннікова
«30» вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАУКОВИЙ СЕМІНАР З ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

для здобувачів вищої освіти
спеціальності 032 Історія та археологія
освітньо-наукового рівня «доктор філософії»
освітньо-наукової програми «Історії та археології»

Київ – 2019

Розробники:

Надтока Геннадій Михайлович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету.

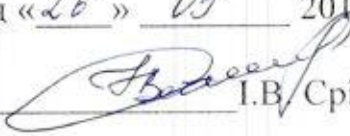
Драч Оксана Олександрівна, доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету.

Викладач:

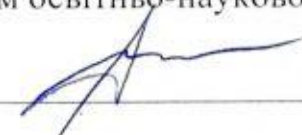
Надтока Геннадій Михайлович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри всесвітньої історії

Протокол № 2 від «26» 09 2019 р.

Завідувач кафедри I.V. Срібняк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Історія та археологія»

Гарант освітньо-наукової програми V.M. Андрєєв

Робочу програму перевірено

«30» 09 2019 р.

Завідувач аспірантури, докторантури O.V. Плющик

Пролонговано:

на 2020/2021 н.р. (Срібняк I.V., «15» 09 2020 р., протокол № 2

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (____); «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (____), «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (____), «__» __ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	8 / 240	
Курс	1,2,3	1,2,3
Семестр	2,3,4,5	2,3,4,5
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	4
Обсяг кредитів	8	8
Обсяг годин, в тому числі:	240	240
Аудиторні	112	32
Самостійна робота	128	208
Форма підсумкового контролю	Залікове оцінювання	
Модуль I «Новітній методологічний дискурс з історії»		
Курс	1,2	1,2
Семестр	2,3	2,3
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	56	16
Самостійна робота	64	104
Модуль II «Методологія і методика дослідницької роботи»		
Курс	2,3	2,3
Семестр	4,5	4,5
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	56	16
Самостійна робота	64	104

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – поглиблення знань аспірантів у галузі теорії та методології історичних досліджень.

Завдання:

- осмислити новітні напрями історико-методологічних досліджень;
- на основі праць видатних істориків проаналізувати методологічні підходи до вивчення світової історії та з'ясувати особливості методологічного синтезу;
- висвітлити методологічну специфіку історіографічних досліджень;
- поглибити знання у галузі методології структурування історичного матеріалу та специфіки структурного аналізу;
- проаналізувати методологічні засади авторських дисертаційних досліджень аспірантів.

Загальні компетентності відповідно до матриці ОП:

ЗК 1 Здатність до розуміння широкого кола філософсько-світоглядних питань, системних зв'язків між явищами і процесами; критичне мислення; використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань; аналіз міждисциплінарних явищ та процесів; реалізація власного аксіологічного та наукового потенціалу.

ЗК 2 Здатність до розуміння сучасної методології історичної науки; здатність до застосування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; розробка та впровадження дослідницьких проектів, start-up; методологічно та технологічно грамотне здійснення наукового дослідження, інтерпретація його результатів; ефективно висвітлення та поширення знань щодо наукових досліджень та інновацій, використання положень нормативно-правової бази сфери вищої освіти та дотримання норм наукової етики під час дослідницької діяльності.

ЗК 3 Здатність до наукового пошуку; володіння методологією і методами експерименту; сформованість особистісно значущих якостей дослідника; визначення мети, завдань, стратегії науководослідної діяльності; генерування нових ідей, створення та інтерпретація нових знань відповідно до теми наукового дослідження; розуміння та використання положень нормативно-правової бази наукових досліджень та наукової діяльності.

ФК 1 Здатність оперувати науковою термінологією та вибудовувати ієрархію наукових понять за рівнями їх узагальнення; розуміти системність, взаємозв'язок та цілісність історичних явищ і процесів; орієнтуватися у сучасних нормативно-правових документах, тенденціях історичної науки в Україні; аналізувати історичні процеси у ретроспективі; узагальнювати та продукувати інноваційний досвід у власних дослідженнях.

ФК 6 Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації і презентації наукових доробків та ідей; участі у різних видах наукового спілкування; володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо).

ФК 7 Знання змісту та основних етапів процесу формування історикоетнологічних знань, перетворення їх на науку; Оцінювання життєво важливих парадигм буття; перетворення зовнішніх культурних смислів у внутрішній морально-етичний світ; реалізація проектів, включаючи власні дослідження з етнічної історії України та зарубіжних країн, переосмислення наявного комплексу джерел та створення нових цілісних завдань для розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем.

ФК 8 Детальні знання та розуміння певного періоду/тематичної області, методологій та історико-етнічних дискусій на цю тему чи про цей період.

ФК 9 Здатність до різних видів історичного аналізу (історикологічний, компаративний, ретроспективний); опрацювання джерельної бази дослідження; адаптація та застосування ідей видатних істориків та науковців у сучасну дослідницьку практику.

ФК 10 Здатність до диференціації наукової діяльності відповідно до фаху; ґрунтовно знати філософію історії, в тому числі й сучасні історичні теорії і напрямки, пов'язані з аналізом минулого; володіти сучасним концептуальним апаратом історичної науки.

ФК 11 Здатність до неперервної професійної освіти; розробка науково-методологічного та науково-методичного супроводу фахової професійної підготовки.

ФК 13 Здатність до аналізу особливостей соціокультурного середовища та специфіки соціально-економічних, суспільнополітичних і соціокультурних процесів, що є підґрунтям розвитку культурної компетентності особистості.

ФК 14 здатність до визначення завдань, методів історичного дослідження, використання сучасного наукового апарату, збирання, оцінювання інформації з історії; презентація рішень.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті опрацювання змісту навчальної дисципліни «Науковий семінар з всесвітньої історії» аспіранти повинні:

- **бути компетентними у:** новітніх методологічних способах організації наукової роботи;
- **мати компетентності:** використовувати новітній методологічний інструментарій історичних досліджень; розуміння специфіки історіографічних досліджень; навички структурування історичного матеріалу;

ПРН 1 Здатність до критичного мислення, розуміється в широкому колі світоглядних питань, специфіці наукової діяльності вченого дослідника; застосовує принципи історичної науки; здатен до формування дослідницького поля, заснованого на сучасній науковій парадигмі у власній науковій діяльності. Усвідомлює загальнолюдські цінності та цінності університетської спільноти.

ПРН 2 Вміння застосовувати методи наукового пізнання, проведення науково-дослідної діяльності, розробляє та впроваджує дослідницькі проекти,

здійснює наукове дослідження та інтерпретує його результати, ефективного висвітлює, поширює знання щодо наукових досліджень, дотримується норм наукової етики під час дослідницької діяльності.

ПРН 6 Навички комунікації англійською мовою для забезпечення ефективної професійної взаємодії, підготовки аплікаційних форм іноземною мовою; застосовує іноземну мову в самоосвітній діяльності.

ПРН 10 Здатність вибудувати алгоритм наукового дослідження у сфері історії, використовувати методологічні принципи філософського дослідження, використовувати теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження, визначати порядок проведення дослідження і його етапи.

ПРН 13 Знання методів наукових досліджень та вміння їх використовувати на належному рівні; вміння розшукувати, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати отриману інформацію (наукові статті, науково-аналітичні матеріали, бази даних тощо).

ПРН 14 Здатність використовувати ІКТ- ресурси науковим чином, з використанням стандартів текстового аналізу до електронних, традиційних архівних, розповідних та усних джерел.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:			Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	
МОДУЛЬ «НОВІТНІЙ МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС З ІСТОРІЇ»					
Змістовий модуль «Світові школи новітньої методології історії»					
Тема 1. Історичне пізнання засобом творення гіпотез. Й.-Г.Дройзен	10	-	6	-	4
Тема 2. Баденська школа про сутність історичного пізнання. В.Віндельбанд і Г.Ріккерт	10	-	4	-	6
Тема 3. Апологія історії Марка Блока	10	-	4	-	6
Тема 4. Теорія та історія історіографії Б. Кроче	10	-	4	-	6
Тема 5. Єдність світового історичного процесу в творчості Мак Ніла	10	-	4	-	6
Тема 6. Методологічні засади усної та гендерної історії	10	-	6	-	4
Разом	60		28		32
Змістовий модуль 2.					
Методологія авторських дисертаційних досліджень аспірантів					
Тема 7. Методологія авторських досліджень аспірантів.	60	-	28	-	32
Разом	60		28		32
Усього за модулем I	120		56		64
МОДУЛЬ II «МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ»					
Змістовий модуль 3 Етапи науково-дослідницького процесу					
Тема 1.Дослідницький пошук: постановка наукової проблеми, мета і завдання, наукова новизна.	10	-	6	-	4
Тема 2.Постановка наукової проблеми і уточнення теми. Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет, новизна дослідження. Категоріальний апарат.	10	-	4	-	6
Тема 3.Історіографія: поняття, структура, класифікація. Джерельна база історичних досліджень. Особливості роботи з різними каталогами.	10	-	4	-	6
Тема 4.Принципи структурованості і складання	10	-	4	-	6

плану наукової роботи. Відповідність плану і завдань роботи. Кореспондування розділів, вступу і висновків.					
Тема 5. Спеціальні й емпіричні методи дослідження в історичних студіях. Вибір методів і їх обґрунтування.	10	-	4	-	6
Тема 6. Написання, оформлення та апробація наукового проекту. Підготовка автореферату.	10	-	6	-	4
Разом	60		28		32
Змістовий модуль 4.					
Методологія авторських дисертаційних досліджень аспірантів					
Тема 7. Методологія авторських досліджень аспірантів	60	-	28	-	32
Разом	60		28		32
Усього за модулем II	120		56		64
Разом за програмою	240		112		128

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:			Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	
МОДУЛЬ І «НОВІТНИЙ МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС З ІСТОРІЇ»					
Змістовий модуль 1. Світові школи новітньої методології історії					
Тема 1. Історичне пізнання засобом творення гіпотез. Й.-Г.Дройзен	16	-	4	-	12
Тема 2. Баденська школа про сутність історичного пізнання. В.Віндельбанд і Г.Ріккерт	14	-	2	-	12
Тема 3. Апологія історії Марка Блока	12	-		-	12
Тема 4. Теорія та історія історіографії Б. Кроче	14	-	2	-	12
Тема 5. Єдність світового історичного процесу в творчості Мак Ніла	14	-	2	-	12
Тема 6. Методологічні засади усної та гендерної історії	14	-	2	-	12
Разом	84		12		72
Змістовий модуль 2.					
Методологія авторських дисертаційних досліджень аспірантів					
Тема 7. Методологія авторських досліджень аспірантів.	36	-	4	-	32
Разом	36		4		32
Усього за модулем І	120		16		104

МОДУЛЬ II «МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ»					
Змістовий модуль 3 Етапи науково-дослідницького процесу					
Тема 1.Дослідницький пошук: постановка наукової проблеми, мета і завдання, наукова новизна.	16	-	4	-	12
Тема 2.Постановка наукової проблеми і уточнення теми. Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет, новизна дослідження. Категоріальний апарат.	14	-	2	-	12
Тема 3.Історіографія: поняття, структура, класифікація. Джерельна база історичних досліджень. Особливості роботи з різними каталогами.	12	-		-	12
Тема 4.Принципи структурованості і складання плану наукової роботи. Відповідність плану і завдань роботи. Кореспондування розділів, вступу і висновків.	14	-	2	-	12
Тема 5. Спеціальні й емпіричні методи дослідження в історичних студіях. Вибір методів і їх обґрунтування.	14	-	2	-	12
Тема 6. Написання, оформлення та апробація наукового проекту. Підготовка автореферату.	14	-	2	-	12
Разом	84		12		72
Змістовий модуль 4.					
Методологія авторських дисертаційних досліджень аспірантів					
Тема 7. Методологія авторських досліджень аспірантів	36	-	4	-	32
Разом	36		4		32
Усього за модулем II	120		16		104
Разом за програмою	240		32		208

5. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ «НОВІТНІЙ МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС З ІСТОРІЇ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I «Світові школи новітньої методології історії»

Семінарське заняття 1.

Історичне пізнання засобом творення гіпотез. Й.-Г. Дройзен

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

1. Дройзен И. Г. Историка / И. Г. Дройзен. Пер. с нем. – СПб., 2004.
2. Дройзен Иоганн Густав. История эллинизма / И. Дройзен. – В 3-х томах. – М.: Наука, 2002.
3. Савельева И. М., Полетаев А. В. Становление исторического метода: Ранке, Маркс, Дройзен / И. Савельева // Диалог современем. Альманах интеллектуальной истории. – М., 2007. – Вып. 18. – С. 68-96.

Семінарське заняття 2

Баденська школа про сутність історичного пізнання

В. Виндельбанд і Г. Ріккерт

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

1. Виндельбанд В. О свободе воли / В. Виндельбанд // Избранное. – М. :, 1995.
2. Виндельбанд В. Прелюдии / В. Виндельбанд // Избранное. Дух и история. – М., 1995. – С. 20-293.
3. Виндельбанд В. Философия в немецкой духовной жизни XIX ст. / В. Виндельбанд // Избранное. – М., 1995.
4. Гессен Г. От редактора перевода / Г. Гессен // Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре. – СПб. , 1991. – С. 3-29.
5. Риккерт Г. Границы естественнонаучного образования понятий / Г. Риккерт. – СПб., 1997. – 533 с.

Семінарське заняття 3

Апологія історії М. Блока

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

1. Блок М. Феодальне суспільство / М. Блок. – К., 2002.
2. Блок М. Короли-чудотворцы : Очерк представлений о сверхъестественном характере королевской власти во Франции и в Англии / М. Блок . Пер. [с фр.] В. А. Мильчиной. – М., 1998. – 709 с. .
3. Блок М. Характерные черты французской аграрной истории / М. Блок. – М., 1997.
4. Гуревич А. Марк Блок и «Апология истории» / А. Гуревич. – М., 2010.

Семінарське заняття 4

Теорія історіографії Б. Кроче

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

1. Кроче Бенедетто. Теория и история историографии/ Бенедетто Кроче. – М., 1992 .
2. Аббате М. Философия Кроче и кризис итальянского общества / М. Аббате. – М., 1989.
3. Топуридзе Е. И. Эстетика Кроче / Е. Топуридзе. – М., 1997.
4. Овсянникова И. А. Либеральная философия Бенедетто Кроче / И. Овсянникова. – Омск, 1998.
5. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності / Л. Зашкільняк. – Львів, 1999.
6. Яковенко Н. Вступ до історії / Н. Яковенко. – К., 2007.

Семінарське заняття 5

Єдність світового історичного процесу в творчості Мак Ніла

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

1. Мак-Ніл Вільям. Піднесення Заходу. Історія людської спільноти / Вільям Мак-Ніл ; пер. з англ. – 2-е вид. – К., 2011.
2. Тёрнер Ф. Фронтір в американській історії / Фредерик Тернер. – М., 2009
3. Горобець В. М. Нова соціальна історія / В. Горобець. – К., 2011.

Семінарське заняття 6

Методологічні засади усної та гендерної історії

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

1. Шустова О.М. Устная и гендерная история в свете антропологизации историографии / О. Шустова // Женщины в истории: возможность быть увиденными. – Минск, 2001. – С. 55-74.
2. Пушкарёва Н. Від «жіночих студій» до «гендерних досліджень»// Гендерний підхід: історія, культура, суспільство / Н. Пушкарёва / За ред. Л. Гентош. – Львів, 2010. – С. 15–45.
3. Грінченко Г. Усна історія – теорія, метод, джерело / Г. Грінченко // Невигадане: Усні історії. – К., 2012. – С. 10–32.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II «Методологія авторських дисертаційних досліджень аспірантів»

Семінарське заняття 7

Методологічний дискурс авторських дисертаційних досліджень аспірантів

Форма заняття: доповіді аспірантів та дискусія за круглим столом

Об'єкт дослідження – авторська дисертація

МОДУЛЬ «МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III «Етапи науково-дослідницького процесу»

Семінарське заняття 1

**Дослідницький пошук: постановка наукової проблеми,
мета і завдання, наукова новизна**

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

4. Деревянко В. Н., Ветвицкий И. Л., Мороз Н. П. и др. Основы научно-исследовательских работ: Уч. пособие. Днепропетровск, 2008.
5. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: Підручник для науковця. Київ, 2006.
6. EbookSearchEngines
7. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності / Л.Зашкільняк. – Львів, 1999.
8. Яковенко Н. Вступ до історії / Н. Яковенко. – К., 2007.
9. Горобець В. М. Нова соціальна історія / В. Горобець. – К., 2011.
10. Пушкарьова Н. Від «жіночих студій» до «гендерних досліджень»// Гендерний підхід: історія, культура, суспільство / Н. Пушкарьова / За ред. Л. Гентош. – Львів, 2010. – С. 15–45.
11. Грінченко Г. Усна історія – теорія, метод, джерело / Г. Грінченко // Невигадане: Усні історії. – К., 2012. – С. 10–32.
12. www.pdf-search-engine.com
13. www.data-sheet.net

Семінарське заняття 2

**Постановка наукової проблеми і уточнення теми.
Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет,
новизна дослідження. Категоріальний апарат**

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

6. Деревянко В. Н., Ветвицкий И. Л., Мороз Н. П. и др. Основы научно-исследовательских работ: Уч. пособие. Днепропетровск, 2008.
7. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: Підручник для науковця. Київ, 2006.
8. EbookSearchEngines
9. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності / Л.Зашкільняк. – Львів, 1999.
10. Яковенко Н. Вступ до історії / Н. Яковенко. – К., 2007.
11. Горобець В. М. Нова соціальна історія / В. Горобець. – К., 2011.
12. Пушкарьова Н. Від «жіночих студій» до «гендерних досліджень»// Гендерний підхід: історія, культура, суспільство / Н. Пушкарьова / За ред. Л. Гентош. – Львів, 2010. – С. 15–45.
13. Грінченко Г. Усна історія – теорія, метод, джерело / Г. Грінченко // Невигадане: Усні історії. – К., 2012. – С. 10–32.
14. www.pdf-search-engine.com
15. www.data-sheet.net

Семінарське заняття 3

Історіографія: поняття, структура, класифікація.

Джерельна база історичних досліджень. Особливості роботи з різними каталогами

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

5. Деревянко В. Н., Ветвицкий И. Л., Мороз Н. П. и др. Основы научно-исследовательских работ: Уч. пособие. Днепропетровск, 2008.
6. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: Підручник для науковця. Київ, 2006.
7. EbookSearchEngines
8. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності / Л. Зашкільняк. – Львів, 1999.
9. Яковенко Н. Вступ до історії / Н. Яковенко. – К., 2007.
10. Горобець В. М. Нова соціальна історія / В. Горобець. – К., 2011.
11. Пушкарьова Н. Від «жіночих студій» до «гендерних досліджень» // Гендерний підхід: історія, культура, суспільство / Н. Пушкарьова / За ред. Л. Гентош. – Львів, 2010. – С. 15–45.
12. Грінченко Г. Усна історія – теорія, метод, джерело / Г. Грінченко // Невигадане: Усні історії. – К., 2012. – С. 10–32.
13. www.pdf-search-engine.com
14. www.data-sheet.net

Семінарське заняття 4

Спеціальні й емпіричні методи дослідження в історичних студіях. Вибір методів і їх обґрунтування

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

7. Деревянко В. Н., Ветвицкий И. Л., Мороз Н. П. и др. Основы научно-исследовательских работ: Уч. пособие. Днепропетровск, 2008.
8. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: Підручник для науковця. Київ, 2006.
9. EbookSearchEngines
10. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності / Л. Зашкільняк. – Львів, 1999.
11. Яковенко Н. Вступ до історії / Н. Яковенко. – К., 2007.
12. Горобець В. М. Нова соціальна історія / В. Горобець. – К., 2011.
13. Пушкарьова Н. Від «жіночих студій» до «гендерних досліджень» // Гендерний підхід: історія, культура, суспільство / Н. Пушкарьова / За ред. Л. Гентош. – Львів, 2010. – С. 15–45.
14. Грінченко Г. Усна історія – теорія, метод, джерело / Г. Грінченко // Невигадане: Усні історії. – К., 2012. – С. 10–32.
15. www.pdf-search-engine.com
16. www.data-sheet.net

Семінарське заняття 5

Спеціальні й емпіричні методи дослідження в історичних студіях. Вибір методів і їх обґрунтування

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

4. Деревянко В. Н., Ветвицкий И. Л., Мороз Н. П. и др. Основы научно-исследовательских работ: Уч. пособие. Днепропетровск, 2008.
5. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: Підручник для науковця. Київ, 2006.
6. EbookSearchEngines
7. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності / Л.Зашкільняк. – Львів, 1999.
8. Яковенко Н. Вступ до історії / Н. Яковенко. – К., 2007.
9. Горобець В. М. Нова соціальна історія / В. Горобець. – К., 2011.
10. Пушкарьова Н. Від «жіночих студій» до «гендерних досліджень» // Гендерний підхід: історія, культура, суспільство / Н. Пушкарьова / За ред. Л. Гентош. – Львів, 2010. – С. 15–45.
11. Грінченко Г. Усна історія – теорія, метод, джерело / Г. Грінченко // Невигадане: Усні історії. – К., 2012. – С. 10–32.
12. www.pdf-search-engine.com
13. www.data-sheet.net

Семінарське заняття 6

Написання, оформлення та апробація наукового проекту.

Підготовка автореферату

Форма заняття: доповідь і дискусія за круглим столом

Рекомендована література:

4. Деревянко В. Н., Ветвицкий И. Л., Мороз Н. П. и др. Основы научно-исследовательских работ: Уч. пособие. Днепропетровск, 2008.
5. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: Підручник для науковця. Київ, 2006.
6. EbookSearchEngines
7. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності / Л.Зашкільняк. – Львів, 1999.
8. Яковенко Н. Вступ до історії / Н. Яковенко. – К., 2007.
9. Горобець В. М. Нова соціальна історія / В. Горобець. – К., 2011.
10. Пушкарьова Н. Від «жіночих студій» до «гендерних досліджень» // Гендерний підхід: історія, культура, суспільство / Н. Пушкарьова / За ред. Л. Гентош. – Львів, 2010. – С. 15–45.
11. Грінченко Г. Усна історія – теорія, метод, джерело / Г. Грінченко // Невигадане: Усні історії. – К., 2012. – С. 10–32.
12. www.pdf-search-engine.com
13. www.data-sheet.net

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV «Методологія авторських дисертаційних досліджень аспірантів»

Семінарське заняття 7

Методологічний дискурс авторських дисертаційних досліджень аспірантів

Форма заняття: доповіді аспірантів та дискусія за круглим столом

Об'єкт дослідження – авторська дисертація

6.Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (денна форма)

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль «Новітній методологічний дискурс з історії»				Змістовий модуль «Методологія і методика дослідницької роботи»			
		ЗМ 1		ЗМ 2		ЗМ 1		ЗМ 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування семінарських занять	1	14	14	14	14	14	14	14	14
Робота на семінарському занятті	10	14	140	14	140	14	140	14	140
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	1	5	6	30	1	5
Разом			184		159		184		159
Разом за зм.модулем		343				343			
Максимальна кількість балів:		686							
Розрахунок коефіцієнта:		100:686=0.145							

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (заочна форма)

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль «Новітній методологічний дискурс з історії»				Змістовий модуль «Методологія і методика дослідницької роботи»			
		ЗМ 1		ЗМ 2		ЗМ 1		ЗМ 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування семінарських занять	1	6	6	2	2	6	6	2	2
Робота на семінарському	10	6	60	2	20	6	60	2	20

занятті									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	3	15	8	40	3	15
Разом			106		37		106		37
Разом за зм.модулем		143				143			
Максимальна кількість балів:		286							
Розрахунок коефіцієнта:		100:286 = 0.349							

6.2. Завдання для самостійної роботи

МОДУЛЬ «НОВІТНИЙ МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС З ІСТОРІЇ»

1. Підготувати рецензію на вступну статтю до книги Г. Гегеля «Лекції з філософії історії» (Спб., 2005) на тему: «Філософія історії Гегеля: Від субстанції до історичності».
2. Опрацювати книгу А. Тойнбі «Постижение истории» (М., 1991).
3. Опрацювати дослідження К. Ясперса «Сенс і призначення історії» (розділ «Витоки історії та її мета»).

Питання для самостійної роботи

1. Г. Ріккерт про утворення понять.
2. Становлення історичного методу: Ранке, Маркс, Дройзен.
3. Марк Блок і поєднання формаційного та цивілізаційного підходів в історичному дослідженні.
4. Основи теорії історіографії (Кроче Бенедетто).
5. Сутність нової соціальної історії.
6. Гендерний підхід в дослідженні історії.
7. Філософський підхід в дослідженні історії культури, О. Шпенглер.

МОДУЛЬ «МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ»

Тема 1. Дослідницький пошук: постановка наукової проблеми, мета і завдання, наукова новизна.

1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватися до дискусії за темою.
2. Підготувати аналіз питання на прикладі чужого автореферату.

Тема 2. Постановка наукової проблеми і уточнення теми. Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет, новизна дослідження.

Категоріальний апарат.

1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватися до дискусії за темою.
2. Підготувати аналіз питання на прикладі чужого автореферату.

Тема 3. Історіографія: поняття, структура, класифікація. Джерельна база історичних досліджень. Особливості роботи з різними

1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватися до дискусії за темою.
2. Підготувати аналіз питання на прикладі чужого автореферату.

**Тема 4. Спеціальні й емпіричні методи дослідження в історичних студіях.
Вибір методів і їх обґрунтування**

1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватися до дискусії за темою.
2. Підготувати аналіз питання на прикладі чужого автореферату.

**Тема 5. Спеціальні й емпіричні методи дослідження в історичних студіях.
Вибір методів і їх обґрунтування**

1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватися до дискусії за темою.
2. Підготувати аналіз питання на прикладі чужого автореферату.

**Тема 6. Написання, оформлення та апробація наукового проекту.
Підготовка автореферату**

1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватися до дискусії за темою.
2. Підготувати аналіз питання на прикладі чужого автореферату.

**Тема 7. Методологічний дискурс авторських дисертаційних досліджень
аспірантів**

1. Обґрунтувати авторську концепцію власного дисертаційного дослідження.
2. Проаналізувати історіографічний розділ власної дисертації.
3. Представити у вигляді доповіді обґрунтування теоретичних та методологічних засад власного дисертаційного дослідження.
4. Підготувати критичний аналіз автореферату за історичним фахом (на вибір).

6.3. Критерії для оцінювання самостійної роботи

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
<i>Розуміння завдання</i>	- робота демонструє точне розуміння завдання	1
	- включені матеріали, що безпосередньо розкривають теми або опосередковані до неї	0,5
	- включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	0
<i>Повнота розкриття теми</i>	- тема розкрита повністю	1
	- часткове розкриття теми	0,5
	- виконане завдання не відповідає темі	0
<i>Логіка викладу інформації</i>	- логічне й структуроване викладення матеріалу	1
	- порушення логіки й структури викладу	0,5
<i>Креативність</i>	- унікальність роботи, велика кількість оригінальних прикладів, у роботі присутні авторські знахідки	1
	- стандартна робота, не містить авторської індивідуальності	0,5

<i>Культура змістового наповнення відповідей</i>	- орфографічно правильно оформлена робота з точки зору граматики, стилістики	1
	- присутні не грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0,5
	- грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
Всього		5 балів

6.4. Форма проведення підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться у вигляді залікового оцінювання за результатами поточної успішності (проміжного контролю) з усіх модулів дисципліни «**Науковий семінар з всесвітньої історії**».

6.5. Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Блок М. Апология истории или ремесло историка / М. Блок. – М., 1973.
2. Бочаров А. В. Основные методы исторического исследования. Учебное пособие / А. В. Бочаров. – Томск, 2006.
3. Виндельбанд В. История Новой философии / В. Виндельбандт. – М.: 2007.
4. Виндельбанд В. Философия культуры и трансцендентальный идеализм / В. Виндельбандт // Культурология XX век. – М., 1995.
5. Грінченко Г. Усна історія: Методичні рекомендації з орг. анізації дослідження: для студентів і аспірантів / Г. Грінченко. – Х., 2007.
6. Данилевский И.Н. Источниковедение / И.Н. Данилевский, В.В. Кабанов, О.М. Медушевская, М.Ф. Румянцева. – М., 2004.

7. Дройзен Иоганн Густав. История эллинизма / И. Дройзен. – В 3-х томах. – М.: Наука, 2002.
8. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності / Л.Зашкільняк. – Львів, 1999.
9. Історія, історіософія, джерелознавство: Статті, розвідки, замітки, есе: Іст. зб. / В. Ульяновський (наук.ред.), Л. Довга (наук.ред.) – К., 1996.
10. Калакура Я.С. Історичне джерелознавство / Я.С. Калакура, І.Н. Войцехівська, Павленко С.Ф. та ін. – К., 2002.
11. Ковальченко І.Д. Методы исторического исследования / И.Д.Ковальченко. – М., 1987.
12. Кроче Бенедетто. Теория и история историографии / Бенедетто Кроче. – Москва, 1977.
13. Кузьмін О.С. Історичний процес: теорія та методологія дослідження / О.С. Кузьмін. – Житомир, 2003.
14. Кульчицький С.В. Методологія і методика наукового дослідження: Матеріали до нормативного курсу / С.В. Кульчицький. – К., 2003.
15. Мак-Ніл Вільям. Піднесення Заходу. Історія людської спільноти / Вільям Мак-Ніл ; пер. з англ. – 2-ге вид., випр. – К., 2011.
16. Потульницький В.А. Україна і всесвітня історія: Історіософія світової та української історії XVII-XX століть / В.А. Потульницький. – К., 2002.
17. Про А. Дванадцять уроков по истории / А. Про. – Москва, 2000.
18. Пушкарёва Н. Л. Гендерная проблематика в исторических науках // Введение в гендерне исследование. Ч. I: Учебное пособие / Под ред. И. А. Жеребкиной. Харьков: ХЦГИ, 2001.
19. Репина Л. П. История женщин и гендерне исследование: от социальной к социокультурной истории / Репина Л. П. // «Новая историческая наука" и социальная история. –М., 1998.
20. Риккерт Г. Границы естественнонаучного образования понятий: Логич. введ. в ист. науки / Г. Риккерт. – СПб., 1997.
21. Риккерт Г. Философия жизни / Г. Риккерт. – К., 1998.
22. Риккерт Г. Философия истории / Г. Риккерт. – СПб., 1908.
23. Роджерс Х. От истории женщин к истории гендера / Х. Роджерс // Новейшие подходы к изучению истории в современной зарубежной историографии. –Ярославль, 1997.
24. Румянцева М. Ф. Теория истории: учебное пособие / М. Ф. Румянцева. – М., 2002.
25. Селунская Н. Б. Методология истории: учебное пособие / Н.Б. Селунская. – М., 2003.
26. Скотт Дж. Гендер: полезная категория исторического анализа / Дж. Гендер. – Харків, 2000.
27. Тёрнер Ф. Фронтир в американской истории / Фредерик Тернер. – М., 2009.
28. Томпсон П. Голос прошлого: Устная история / П. Томпсон ; Пер. с англ. – М., 2003.
29. Топольський Єжи. Як ми пишемо і розуміємо історію. Таємниці історичної нарації / Є. Топольський. – К., 2012.

30. Тош Д. Стремление к истине. Как овладеть мастерством историка / Д. Тош. – М., 2000.
31. Шмидт С. О. Путь историка: Избр. труды по источниковедению и историографии / С. О. Шмидт. – М., 1997.

Додаткова література:

1. Бочаров А. В. Основные методы исторического исследования. Учебное пособие / А. В. Бочаров. – Томск, 2006.
2. Данилевский И. Н. Источниковедение / И. Н. Данилевский, В. В. Кабанов, О. М. Медушевская, М. Ф. Румянцева. – М., 2004.
3. Деревянко В. Н., Ветвицкий И. Л., Мороз Н. П. и др. Основы научно-исследовательских работ: Уч. пособие. Днепропетровск, 2008.
4. Кульчицкий С. В. Методологія і методика наукового дослідження: Матеріали до нормативного курсу / С. В. Кульчицкий. – К., 2003.
5. Мак-Ніл Вільям. Піднесення Заходу. Історія людської спільноти / Вільям Мак-Ніл ; пер. з англ. – 2-ге вид., випр. – К., 2011.
6. Потульницький В. А. Україна і всесвітня історія: Історіософія світової та української історії XVII-XX століть / В. А. Потульницький. – К., 2002.
7. Пушкарєва Н. Л. Гендерная проблематика в исторических науках // Введение в гендерные исследования. Ч. I: Учебное пособие / Под ред. И. А. Жеребкиной. Харьков: ХЦГИ, 2001.
8. Пушкарєва Н. Від «жіночих студій» до «гендерних досліджень» // Гендерний підхід: історія, культура, суспільство / Н. Пушкарєва / За ред. Л. Гентош. – Львів, 2010. – С. 15–45.
9. Румянцева М. Ф. Теория истории: учебное пособие / М. Ф. Румянцева. – М., 2002.
10. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: Підручник для науковця. Київ, 2006.
11. Тельвак В. Історіософія та методологія історії: Конспект лекцій / В. Тельвак. – Дрогобич, 1999.
12. Тёрнер Ф. Фронтир в американской истории / Фредерик Тернер. – М., 2009.
13. Томпсон П. Голос прошлого: Устная история / П. Томпсон ; Пер. с англ. – М., 2003.
14. Топольський Єжи. Як ми пишемо і розуміємо історію. Таємниці історичної нарації / Є. Топольський. – К., 2012.
15. Усна жіноча історія. Повернення: Історіографія сільських жінок у контексті суспільно-історичних факторів радянського і перехідного періодів. – К., 2003.
16. Шмидт С. О. Путь историка: Избр. труды по источниковедению и историографии / С. О. Шмидт. – М., 1997.